Službeni list
Europske unije

HR
Serija L

2026/2353

20.10.2026.

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2026/2353

od 16. listopada 2026.

o praćenju prisutnosti kinolizidinskih alkaloida u lupinama i hrani za životinje dobivenoj od lupina

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

(1) Odbor za kontaminante u prehrambenom lancu (CONTAM) Europske agencije za sigurnost hrane („Agencija”) donio je 2019. procjenu rizika o rizicima za zdravlje životinja i ljudi povezanima s prisutnosti kinolizidinskih alkaloida u hrani za životinje i hrani, posebno u lupinama i proizvodima dobivenima od lupina ([1]).

(2) Procjena rizika ograničena je na kinolizidinske alkaloide prisutne u vrstama/sortama *Lupinus* relevantnima za prehranu životinja i ljudi u Uniji (tj. *Lupinus albus* L., *Lupinus angustifolius* L., *Lupinus luteus* L. i *Lupinus mutabilis* Sweet). Kad je riječ o riziku od štetnih učinaka na zdravlje životinja kod pastrvskih vrsta riba, Agencija je zaključila da je srednja prehrambena izloženost pastrvskih vrsta riba iznad razina bez opaženog štetnog učinka (NOAEL) od 1 mg/kg tjelesne mase dnevno, ali ispod najniže razine s opaženim štetnim učinkom (LOAEL) od 2,5 mg/kg tjelesne mase dnevno. Agencija smatra da je rizik od štetnih učinaka kod pastrvskih vrsta riba nizak. Kod drugih vrsta dostupna baza podataka o štetnim učincima bila je previše ograničena da bi se utvrdile ukupne razine NOAEL/LOAEL. Umjesto toga, Agencija je kao alternativni pristup utvrdila doze kinolizidinskih alkaloida prisutnih u sjemenkama lupina koje se mogu tolerirati s obzirom na zootehnička obilježja. Kod domaćih goveda i kunića srednja prehrambena izloženost znatno je niža od podnošljive doze. Kod svinja i kokoši srednja prehrambena izloženost u istom je rasponu kao i podnošljiva doza.

(3) Agencija je preporučila da se prikupi više podataka o pojavi kinolizidinskih alkaloida u lupinama i proizvodima dobivenima od lupina.

(4) Trebalo bi prikupiti više informacija o čimbenicima koji dovode do relativno visokih razina kinolizidinskih alkaloida u lupinama i krmivima dobivenima od lupina da bi se utvrdile mjere koje treba poduzeti kako bi se izbjegla ili smanjila prisutnost kinolizidinskih alkaloida u toj hrani.

(5) Stoga je primjereno preporučiti praćenje kinolizidinskih alkaloida u lupinama i krmivima dobivenima od lupina, utvrđivanje čimbenika koji uzrokuju njihove visoke razine te prikupljanje više informacija o učincima prerade na razinu kinolizidinskih alkaloida,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

(1) Državama članicama, uz aktivno sudjelovanje subjekata u poslovanju s hranom, preporučuje se da tijekom 2026., 2027., 2028. i 2029. prate kinolizidinske alkaloide u lupinama, krmivima dobivenima od lupina i krmnim smjesama koje sadržavaju lupine i proizvode dobivene od lupina. Državama članicama preporučuje se da analiziraju barem kinolizidinske alkaloide albin, anagirin, angustifolin, lupanin, izolupanin, multiflorin, 13α-hidroksilupanin, lupinin i spartein.

(2) Preporučena metoda analize je tekućinska kromatografija / tandemska masena spektrometrija (LC-MS/MS). Ako se primjenjuju druge metode analize, trebalo bi staviti na raspolaganje dokaze koji pokazuju da se njima dobivaju pouzdani rezultati za pojedinačne kinolizidinske alkaloide. Granica kvantifikacije (LOQ) za određivanje svakog kinolizidinskog alkaloida trebala bi po mogućnosti iznositi oko 1 mg/kg za sjemenke lupina i krmiva dobivena od lupina te 0,2 mg/kg za krmne smjese.

([1]) Odbor CONTAM EFSA-e (Odbor EFSA-e za kontaminante u prehrambenom lancu), 2019. *Scientific opinion on the risks for animal and human health related to the presence of quinolizidine alkaloids in feed and food, in particular in lupins and lupin-derived products*. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5860.

(3) Državama članicama, uz aktivno sudjelovanje subjekata u poslovanju s hranom, preporučuje se da provedu istraživanja kako bi utvrdile čimbenike koji dovode do visokih razina kinolizidinskih alkaloida u lupinama i krmivima dobivenima od lupina te da prikupe više informacija o učincima prerade na razinu kinolizidinskih alkaloida.

(4) Državama članicama i subjektima u poslovanju s hranom preporučuje se da Agenciji dostave podatke radi prikupljanja u jednu bazu podataka u skladu sa zahtjevima iz Agencijinih Smjernica za standardni opis uzorka (SSD) za hranu i hranu za životinje i Agencijinim dodatnim posebnim zahtjevima za izvješćivanje ([2]). Za sjemenke lupina i hranu za životinje dobivenu od lupina važno je navesti vrstu lupine, je li riječ o slatkim ili gorkim vrstama lupina, postupke kojima su bile podvrgnute sjemenke lupine (npr. namakanje i kuhanje) te sve postupke kojima je hrana za životinje dobivena od lupina podvrgnuta kako bi se smanjio sadržaj kinolizidinskih alkaloida.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. listopada 2026.

Za Komisiju
Olivér VÁRHELYI
Član Komisije

([2]) https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.